



**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

21. An Pontifex potuisset praecipere confessionem, si non fuisset à Christo
praeepta, sed tantum instituta? Ex p. 8. tr. 1. res. 13.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

Pontificis possint simplices Sacerdotes templa, & Regines consecrare, nec non Chriftina conficere. Circa autem Canon Presbyter, non tam indicat impossibilitatem, sed facultatem dispensandi in consecratione Chriftinatis, quam in consecratione Virginitatis.

10. Ad hunc, ex allata ratione tantum sequitur, non esse ita facile dispensandum in consecratione materiae, quam in administratione huius Sacramenti: cum minor necessitas vrgere possit in consecratione materiae, quam in administratione Confirmationis. Et haec omnia docet Amicus, ubi supra, quae curiosis Lectoris grata fuisse scio, ad resciscendam Pontij opinionem, & in fauorem Pontificiae auctoritatis.

11. Nota etiam praeter Amicum, affirmantiam sententiam docere etiam Scotum, Sotum, Caietanum, Victoriam penes Praepositum in 3. parte. quasi. 72. artic. 3. dub. 2. num. 320. qui magis modestè vocat Pontij sententiam probabiliorum: unde etiam reprobandus venit Hurtadus de sacram. Confirmat. difficult. 5. dum asserit, Sotum falsò existimare ex commissione Pontificis posse simplicem Sacerdotem benedicere Chriftina, nam sententia Soti, Amici, & aliorum, sua non caret probabilitate, & post haec scripta inueni sententiam affirmatiuam docere etiam nouissimè ex Societate Iesu P. Escobar in Theolog. moral. tract. 7. exam. 3. cap. 1. num. 14.

RESOL. XXI.

An Pontifex potuisset praecipere confessionem si non fuisset à Christo praecipita, sed tantum instituta? Ex part. 8. tract. 1. Resol. 13.

Sup. doctrina huius Res. lege supra §. 1. Resol. 6. & aliam Resol. eius not.

§. 1. Respondeo aliquos asserere Ecclesiam non potuisse praecipere Confessionem annuam pura lege Ecclesiastica, nisi modificatio esset in eius lege, & statuto diuini praecipii, atque ita annuam confessionem non potuisse praecipere ab Ecclesia, nisi iam praecipita à iure diuino, tantum modificaretur tempus illius obligationis; ita docet Soto in 4. distinct. 18. quasi. 1. artic. conclus. 4. & vnica ratione, & in hoc primo conuenit cum Soto Canus in relectione de poenitentia, part. 5. §. ita licet, fol. 155. & §. In quarto casu, fol. 164. Paludan. distinct. 17. quasi. 2. artic. 2. num. 9. & 10. ubi in hoc probat sententiam Durandi. Hoc probat Soto, quia Ecclesia non habet potestatem instituendi Sacramenta, quasi inde deducat non posse Ecclesiam instituere lege sua necessariam esse confessionem, nisi iure diuino necessaria esset. Secundo docet Soto, quia erat praecipuum diuinum vagè obligans, nec determinans tempus, potuisse Ecclesiam obligare ad confessionem non simpliciter, sed supposita obligatione legis diuinae, determinando tempus illius, unde praecipuum hoc appellat ipse modificationem legis diuinae. Hanc etiam sententiam tenet Coninck de Sacrament. disp. 5. dub. 3.

2. Sed alij existimant, quòd supposita institutione huius Sacramenti à Christo facta, si supponeremus Christum non praecipisse eius receptionem, sed in libera voluntate hominum eam constituisse, adhuc Ecclesia per potestatem humanam à Deo datam; posset praecipere receptionem huius Sacramenti. Probat, quia hoc praecipuum instituere non excedit potestatem Ecclesiae; ergo potest illud instituere. Probat antecedens, & quidem in primis non excedit potestatem Ecclesiae

in institutione Sacramenti considerari, vt quoddam totum est, quia Sacramentum ipsum in actibus exterioribus consistit, quia est signum sensibile rei sacrae sanctificantis nos; & licet requirat hoc Sacramentum aliquem actum internum, & insensibilem contritionis, vel attritionis, tamen quia talis actus necessariò requiritur ad actum sensibilem confessionis, vt illa sit humilis, & deuota acculatio, & non iocosa; & quae est pars huius Sacramenti, in quantum est sensibilis, & patet per actum exteriorum confessionis, non repugnat Ecclesiam praecipere huiusmodi actum. Praeterea non excedit potestatem Ecclesiae impetrare confessionem, etiam si haec aliquando sit actum interiorum, quia Ecclesia, directè non solum praecipit confessionem vocalem, seu receptionem huius Sacramenti, qui est actus externus, & circa quem habet iurisdictionem directam; circa peccata verò interna, solum indirectè versatur Ecclesia, quatenus ad veram confessionem vocalem, & integram etiam est necessarium confiteri interna peccata. Quae doctrina isto potest exemplo confirmari, nam Ecclesia, quae directè praecipit audire Missam, indirectè etiam praecipit attentionem, & deuotionem necessariam ad hoc, vt auditio Missae morali, & humano modo, ac debito, contingat, & tamen attentio, & deuotio actus sunt interni animi; ergo Ecclesia rectè potest praecipere per se sola confessionem peccatorum interiorum quod quidem probabiliter defendi potest, probabilius tamen iudico in isto casu, quo quis tantum haberet conscientiam peccatorum mortalium interiorum, praecipuum Ecclesiasticum recipiendi hoc Sacramentum alio modo obligare, Ecclesia enim solum praecipere confessionem externam, poenitens tamen confiteri debet interiora mortalia, & cum dolore animi, ratione praecipii diuini obligantis ad integritatem confessionis, & ne fiat iniuria Sacramento. Nam si Ecclesia sola praecipere confessionem, non posset ex se directè praecipere, vt quoties quis haberet peccata tantum interna, ea explicaret in confessione, quia sicut nequit Ecclesia obligare homines ad actus merè interiores, ita neque occasione accepta, tantum ab illis aliquid praecipere, si enim directè suam iurisdictionem extenderet ad actus merè interiores. Et haec omnia docet Ochagavia de Sacrament. tractat. 2. de Confessi. sacrament. quasi. 2. num. 6. Vide etiam Hurtadum de Sacram. disp. 7. diffi. 4. Suarez in 3. part. tom. 4. dispnt. 35. sect. 1. num. 18. Valquez tom. 4. quasi. 90. art. 1. dub. 4. n. 71. & alios.

3. Nec obstat dicere, quòd Ecclesia nequit instituere Sacramenta; ergo nequit circa ea aliquid praecipere, quare in eo casu, quo Christus Confessionem sacramentalem minime imperasset, non valeret Ecclesia eam praecipere; ad eandem enim potestatem pertinere videntur, & rem aliquam instituere, & circa eam debita praecipua imponere. Huius tamen argumento facile respondetur, Ecclesiam minime posse instituere Sacramenta, quia eorum institutio ad potestatem pertinet, excellentiae, quam non esse à Christo Ecclesiae communicatam, necessariò fateri debemus; nihilominus tamen rectè potest Ecclesia praecipua sua imponere circa Sacramentam instituta à Deo, hoc enim posterius facilius est, & minus illo priori, atque ita Ecclesia hanc in se recognoscens potestatem in Concilio Tridentino sessione 23. cap. 4. praecipit sacramentum Confirmationis debere pius ab illis suscipi, qui prima Tonsura volunt initiari, & alibi praecipit caeremonia Baptismi, & sacrificij Missae,

se, ut huiusmodi mysteria cum debito honore celebrarentur.

4. Neque etiam obstat dicere quod Ecclesia non possit cognoscere, num adsit contritio, si an aliquis habeat internam, & proinde non possit cognoscere, num confessio habeat debitas conditiones: ad hoc enim, ut eam valeat præcipere, sufficit quod sit actus externus, sicut potest præcipere orationem, licet non possit cognoscere omnem internam conditionem ad esse orationis requisitam, & ita non possit omnino certo cognoscere actum externum; pro ut sortitur talem speciem moralem.

5. Ad argumentum verò Soti, & aliorum, respondens Ecclesiam non posse instituire Sacramenta; negamus tamen, non posse eorum semel institutorum usum præcipere, quia instituire est institutum, & alius, quam præcipere usum eius, quod iam institutum supponitur. Et hæc omnia dicta esse volo ad mentem supradictorum Doctorum.

6. Nam mihi magis placet hæc difficultatem secundum mentem Amici proponere: itaque in cursu Theolog. tom. 8. disput. 17. sect. 2. n. 12. ponit duas assertiones clarè, & doctè, more suo.

7. Prima, non posse Ecclesiam immediate præcipere totum sacramentum Penitentiae, pro ut de facto à Christo institutum est. Fundamentum est: quoniam hoc Sacramentum, pro ut de facto à Christo institutum est, essentialiter includit internam dolorem, & confessionem omnium peccatorum mortalium, etiam interiorum; sed Ecclesia non habet potestatem supra actus merè internos: igitur non potest hoc Sacramentum, pro ut de facto à Christo institutum est, præcipere. Maior est de fide, definita à Trid. sess. 14. can. 3. 4. & 5. & Can. 4. & 7. Minorem suppono ex communis Doctorum sententia. Nam licet Ecclesia potestatem habeat in actus internos, quatenus principia sunt exteriorum, non tamen potestatem habeat in actus purè internos, qui nullo pacto principia sunt exteriorum. Ratio verò est, quia tota auctoritas, quam habet Ecclesia in spiritualibus, est per ordinem ad externum regimen Hierarchicum, ut inferiores subdantur superioribus, & superiores supremo Capiti totius Ecclesiæ Christi. Nam ea potestas concessa est Ecclesiæ quæ accommodata est humano regimini: cum enim Deus suam Ecclesiam regat per homines, eam tantum potestatem suo Vicario contulisse credendum est; quæ necessaria est; & sufficit ad humanum regimen. Hæc autem, ut patet, est potestas in eos duntaxat actus, qui aliquo modo in externum prodire possunt. Nam hi tantum possunt humano modo, hoc est, sensibili aliqua noticia dignosci, & ab Ecclesia regulari. Actus autem purè interni, cum per se non cadant in notitiam aliquam sensibilem, non possunt esse intra sphaeram humane gubernationis, cum non possint homines vel ad eos eliciendos, vel ad eos elictos externo aliquo signo manifestandos cogi, nisi ab eo, qui omnia hominum secreta novit.

8. Assertio secunda, posse Ecclesiam directè, & per se solum præcipere confessionem de peccatis externis, quo præcepto posito, obligaretur poenitens iure divino, propter reverentiam, quam debet huic Sacramento, ne illud irritum reddat, vna cum peccatis externis confiteri aliqua peccata mortalia interna, actumque doloris ad hoc Sacramentum necessarium elicere. Prius assertio pars patet: nam in tali præcepto nihil est, quod Ecclesiæ potestatem excedat; nam totum id, quod præciperet,

esset actus externus conducens ad externum regimen, & gubernationem Ecclesiasticam, propter quam Ecclesia potestatem, habet ad omnes actus externos fidelium. Hucusque Amicus, & ego.

RESOL. XXII.

An à Pontifice hodie sit latum præceptum de aliquo usu confessionis distinctum à præcepto annuæ communionis.

Et an hoc præceptum sit iuris Divini quoad substantiam rei præcepta, ita ut Ecclesia solum determinaverit tempus, quo divinum præceptum esse executioni mandandum: Ex part. 8. tract. 1. Res. 14.

§. 1. **D**ubitat Durandus, qui in 4. dist. 17. q. 14. de hac re dubitat. Cuius fundamentum est: quia non potest Ecclesia præcipere, quod sub ipsius iudicium cadere non potest. Nequit autem confessio omnium peccatorum mortalium cadere sub iudicium Ecclesiæ: nequit igitur talem confessionem præcipere. Maior constat: nam omnis lex habere debet vim coercitivam, ut suos transgressores punire possit. Ergo omnis lex debet esse de iis, quæ cadere possunt sub iudicium legislatoris: nam quæ sub iudicium legislatoris cadere non possunt, puniri nequeunt, cum omnis iusta puni- tio præsupponat culpæ notitiam. Minorem probat, quia vel peccata sunt merè interna, & hæc sub iudicium Ecclesiæ, quæ interna hominum secreta non noscit, cadere non possunt; vel si sunt externa, saltem Ecclesiæ constare non potest, an ea fideles confiteantur; cum actus confessionis sit occultus, & secretus. Vnde insert in cap. omnis viri usque sexu, per se tantum præcipi Eucharistiam: de confessione verò esse tantum salubre consilium. Quod si, inquit, non sit sola exhortatio, sed præceptum, illud quidem potest ligare conscientiam, quatenus sit ab Ecclesiæ auctoritate Christi, sed poena temporali illius status transgressor puniri non potest; cum non possit constare de transgressione. Hæc Durandus.

2. Sed contra est communis, quod aperte probatur; & præcepto lato ab Innocentio III. in Concilio Lateranensi, his verbis, ut refertur de penitentia, & remiss. cap. 12. Omnis viri usque sexus fidelis, postquam ad annos discretionis pervenerit, omnia sua solus peccata saltem semel in anno fideliter confiteatur proprio Sacerdoti, & iniunctam sibi poenitentiam propriis viribus studeat adimplere. Vbi & præceptum de communionem in Paschate statuens, sic subdit: Suscipiens reverenter ad minus in Pascha Eucharistia sacramentum. Vbi verbum confiteatur, præceptum importat: est enim verbum imperativum, quo legislator suum imperium subditis iniungit, quod cum sit de re gravissima, & animi salutem maximè concernente, obligat sub reatu peccati mortalis, præter poenam temporalem, quam ibidem Pontifex transgressoribus decernit.

3. Restat modò respondere ad argumentum Durandi, & distinguenda est minor: non potest confessio sacramentalis quoad peccata purè interna cadere sub iudicium Ecclesiæ concedo; quoad peccata externa, & actum exterioris confessionis, nego. Nec refert, quod actus exterioris confessionis sit occultus, & secretus: nam etiam in actus occultos, & secretos Ecclesia habet potestatem. Non enim necessum est, ut tales actus cadant in iudicium Ecclesiæ, ut in illos potestatem habeat: sed sufficit, ut apti sint, ut possint cadere; apti autem sunt hoc

Sup. doctrina contenta in hac Res. lege infra doctrinam Res. 29. per totam, & 6. gnatur Res. & 58. eius prima not.

ANNAE
Omnia
V. O. ILLIV
E. III